

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

11147/23

ECOFIN 672
UEM 206
SOC 498
EMPL 349
COMPET 693
ENV 772
EDUC 285
RECH 317
ENER 408
JAI 918
GENDER 149
ANTIDISCRIM 143
JEUN 187
SAN 424

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Št. predh. dok.: 9842/1/23 REV 1
Št. dok. Kom.: COM(2023) 617 final

Zadeva: PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom
Madžarske za leto 2023 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu
Madžarske za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 617 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Madžarske za leto 2023 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrejitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

---

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,
ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,
ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,
ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,
ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2023 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Madžarsko opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela. Zato bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Poleg tega je sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju iz leta 2023) sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetskega šoka na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, za podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, za zaščito makroekonomske stabilnosti ter za povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

---

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Priporočila, navedena v nadaljevanju, pomagajo pri uresničevanju teh prednostnih nalog.
- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

---

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je opozorila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali srednjeročno ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, boljše ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga in spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Madžarska je 11. maja 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 15. decembra 2022 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Madžarsko⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Madžarska zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi predhodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

---

⁶ ST 15447/22; ST 15447/22 ADD 1.

- (10) Madžarska je 2. maja 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023 in konvergenčni program za leto 2023 v skladu s členom 8(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Madžarske o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost. Dne 1. junija 2023 je začel veljati nov zakon o pravosodnem sistemu.
- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Madžarsko za leto 2023. V njem je ocenila napredek Madžarske pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Madžarskem. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Madžarske pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(12) Komisija je za Madžarsko opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da na Madžarskem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Povečale so se zlasti ranljivosti, povezane z zelo močnimi pritiski na cene ter potrebami po zunanjem in državnem financiranju, ki so znatne. Inflacija se je znatno zvišala in se še ni začela vidno umirjati. Če bi inflacija ostala visoka daljše obdobje, bi dodatno ogrozila stroškovno konkurenčnost, prav tako bi lahko ostali visoki tudi stroški financiranja. Velik primanjkljaj na tekočem računu se je močno povečal zaradi višjih cen energije v letu 2022, prav tako se je povečal kratkoročni zunanji dolg. Izboljšanje tekočega računa v letih 2023 in 2024 je odvisno od pričakovanega nadaljnjega umirjanja cen energije, vendar naj bi primanjkljaj na tekočem računu v letih 2023 in 2024 kljub temu ostal nezanemarljiv. Za dinamiko na tekočem računu je pomembna velika energetska intenzivnost gospodarstva. Javnofinančni primanjkljaj je velik, vendar je le delno posledica odzivov politike na pandemijo in energetske krize, in je vzrok za večino zadolževanja gospodarstva v tujini. Delež javnega dolga v BDP se je zmanjšal zaradi izrazite nominalne rasti BDP, ki pa jo lahko ogrozijo upočasnitev dejavnosti in vztrajno visoki primanjkljaji. Stroški državnega zadolževanja so se od leta 2021 zvišali, poleg tega državo vse bolj bremenijo stroški za obresti, medtem ko je zapadlost dolga še vedno razmeroma nizka. Cene stanovanjskih nepremičnin so se v petih letih podvojile, vendar se je rast cen konec leta 2022 ustavila. Kljub temu se zdi, da je verjetnost znatnega padca nominalnih cen omejena zaradi majhne zadolženosti gospodinjstev, pa tudi zaradi trenutne visoke inflacije. Zaradi neskladnosti politik so se ugotovljene ranljivosti še povečale. Učinkovito usklajevanje in jasna razmejitev makroekonomskih politik, ki temeljijo na trdnem institucionalnem okviru politike, sta ključnega pomena za zaščito fiskalne in zunanje vzdržnosti ter za utrditev pričakovanj. Pričakuje se, da bo pravočasno in celovito izvajanje strukturnih reform, vključenih v načrt Madžarske za okrevanje in odpornost, pripomoglo k zmanjšanju makroekonomskih ranljivosti ter podprlo rast in prilagajanje v srednjeročnem obdobju.

- (13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država na Madžarskem zmanjšal s 7,1 % BDP v letu 2021 na 6,2 % v letu 2022, dolg sektorja država pa je s 76,6 % BDP konec leta 2021 padel na 73,3 % konec leta 2022. Komisija je 24. maja 2023 izdala poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V njem je obravnavan proračunski položaj Madžarske, saj je njen primanjkljaj sektorja država v letu 2022 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe. Ugotovljeno je bilo, da merilo glede primanjkljaja ni bilo izpolnjeno. Komisija v skladu s sporočilom z dne 8. marca 2023 spomladi 2023 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Komisija je nato navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Madžarska bi morala to upoštevati pri izvrševanju proračuna za leto 2023 in pripravi proračuna za leto 2024.

- (14) Na saldo sektorja država so vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Leta 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali znižanje trošarin za goriva, medtem ko so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali subvencije za javna podjetja za izgube, nastale zaradi kapic na cene energije za gospodinjstva, in sheme podpore za energetske intenzivna podjetja. Stroški navedenih ukrepov so se delno izravnali z novimi davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije, in sicer z začasnim davkom na razliko med nafto Brent in Urals, začasnim davkom na dohodek dobaviteljev energije in začasnim zvišanjem licenčnine za rudarstvo. Komisija ocenjuje, da bodo neto proračunski stroški navedenih ukrepov v letu 2022 znašali 1,0 % BDP. Na saldo sektorja država so vplivali tudi proračunski stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki so v letu 2022 ocenjeni na 0,1 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali z 1,9 % v letu 2021 na 0,1 % BDP v letu 2022.
- (15) Svet je 18. junija 2021 priporočil⁷, da Madžarska v letu 2022 ohrani spodbujevalno fiskalno naravnost, tudi zahvaljujoč spodbudi, ki jo zagotavlja mehanizem, in vztraja pri nacionalno financiranih naložbah.

---

⁷ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 78).

- (16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost⁸ v letu 2022 spodbujevalna in je znašala – 0,4 % BDP, kot je priporočil Svet. Skladno s priporočilom Sveta je Madžarska okrevanje še naprej podpirala z naložbami, ki naj bi se financirale iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali 1,5 % BDP (v letu 2021 pa 2,1 % BDP). Zmanjšanje odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, v letu 2022 je bilo posledica manjšega črpanja sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Restriktiven učinek nacionalno financiranih naložb na fiskalno naravnost je znašal 0,2 odstotne točke⁹. Madžarska tako ni ohranila nacionalno financiranih naložb, kar ni v skladu s priporočilom Sveta. Hkrati je imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,6 odstotne točke. Madžarska je tako dovolj dobro obvladovala rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

---

⁸ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

⁹ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva so imele ekspanziven učinek v višini 1,7 odstotne točke BDP, in sicer zaradi nakupa zalog plina s strani posebnega subjekta, razvrščenega v sektor država.

- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v konvergenčnem programu za leto 2023, je za leto 2023 in pozneje ugodnejši od spomladanske napovedi Komisije 2023. Vlada napoveduje, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 1,5 %, v letu 2024 pa za 4,0 %. Za primerjavo: spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižjo realno rast BDP v višini 0,5 % v letu 2023 in 2,8 % v letu 2024, predvsem zaradi pričakovane nižje rasti zasebne potrošnje, ki je posledica nižje pričakovane rasti nominalnih plač in nekoliko višje stopnje brezposelnosti. Komisija predvideva tudi nižjo rast javne potrošnje in neto izvoza. Nominalna rast BDP, predvidena v spomladanski napovedi Komisije 2023, je v obdobju, ki ga zajema napoved, nižja zaradi nižje pričakovane rasti BDP in deflatorja BDP.
- (18) Vlada v konvergenčnem programu za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 zmanjšal na 3,9 % BDP. Zmanjšanje v letu 2023 odraža predvsem večje davčne prihodke zaradi visoke inflacije ter začasnih nepričakovanih dobičkov in sektorskih davkov, ocenjenih na 1,5 % BDP v letu 2023. Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 73,3 % konec leta 2022 na 69,7 % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 4,0 % BDP. To je v skladu s predvidenim primanjkljajem iz konvergenčnega programa za leto 2023. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva večji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 70,7 % BDP konec leta 2023. Razlika je posledica nižje rasti BDP in deflatorja BDP v spomladanski napovedi Komisije 2023.

- (19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali fiskalni ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Ti vključujejo ukrepe, podaljšane od leta 2022, in sicer zlasti subvencije za javna podjetja za izgube, nastale zaradi kopic na cene energije za gospodinjstva, in sheme podpore za energetske intenzivna podjetja. Stroški navedenih ukrepov se še naprej delno izravnavajo z davki na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije. Glede na spomladansko napoved Komisije 2023 naj bi neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 1,2 % BDP¹⁰. Zdi se, da ukrepi v letu 2023 niso usmerjeni v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, večina pa jih ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti. Zato ni ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki bi se upoštevali pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹¹.
- (20) V svojem priporočilu je Svet 12. julija 2022 Madžarski priporočil, naj ukrepa tako, da v letu 2023 zagotovi, da bo rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike¹², ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Madžarska bi morala biti pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Madžarski je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetske varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.

---

¹⁰ Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Madžarske za leto 2022 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 136).

¹² Glede na spomladansko napoved Komisije iz leta 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Madžarske, ki se uporablja za merjenje fiskalne naravnosti, nominalno ocenjena na 16,6 %.

(21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 restriktivna (+4,2 % BDP) ob visoki inflaciji. To sledi ekspanzivni fiskalni naravnosti v letu 2022 (-0,4 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) naj bi imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 2,2 % BDP, Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, naj bi v letu 2023 znašali 2,3 % BDP, restriktiven učinek nacionalno financiranih naložb na fiskalno naravnost pa naj bi znašal 0,6 odstotne točke¹³. Zato Madžarska načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, čeprav naj se nacionalno financirane naložbe ne bi ohranile. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod in za energetska varnost, na primer za razvoj elektroenergetskega omrežja, posodobitev primestnih železnic, podporo za uporabo stanovanjskih sončnih panelov, zagotovitev prenosnih računalnikov učiteljem in dijakom v nižjih in višjih srednjih šolah in ukrepe na področju digitalizacije v zdravstvu, ki se financirajo iz mehanizma in drugih sredstev Unije.

---

¹³ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele restriktiven učinek v višini 2,2 odstotne točke BDP. Velik upad drugih naložb v osnovna sredstva v letu 2023 je povezan z velikim učinkom nakupa zalog plina s strani posebnega subjekta, razvrščenega v sektor država, v letu 2022.

- (22) Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na 2,9 % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 odraža predvsem znatno zmanjšanje porabe sektorja država kot deleža BDP, zlasti za bruto investicije v osnovna sredstva, vmesno potrošnjo in sredstva za zaposlene. Glede na konvergenčni program za leto 2023 se pričakuje, da se bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 zmanjšal na 66,7 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 4,4 % BDP. To je več kot primanjkljaj, predviden v konvergenčnem programu za leto 2023, predvsem zaradi večjih predvidenih odhodkov za bruto investicije v osnovna sredstva v skladu z nedavnimi trendi in večje vmesne potrošnje zaradi dolgotrajnih inflacijskih pritiskov. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva večji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 71,1 % BDP konec leta 2024.
- (23) V konvergenčnem programu za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje nekaterih energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. Komisija trenutno predvideva, da bodo neto stroški energetskih podpornih ukrepov v letu 2024 znašali 0,4 % BDP, v primerjavi z 1,2 % BDP v letu 2023. Te ocene temeljijo na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale. Zdi se, da energetski podporni ukrepi, ki naj bi še naprej veljali tudi v letu 2024, niso usmerjeni v ranljiva gospodinjstva ali podjetja. Ne ohranjajo v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti.

(24) Uredba (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega proračunskega cilja, pri čemer je referenčno merilo 0,5 % BDP¹⁴. Ob upoštevanju pomislekov, povezanih z vzdržnostjo javnih financ, in potrebe po zmanjšanju primanjkljaja pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe bi bilo po mnenju Komisije ustrezno, da se za leto 2024 strukturni saldo izboljša za vsaj 0,5 % BDP. Za zagotovitev takega izboljšanja in v skladu z metodologijo Komisije rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov¹⁵ v letu 2024 ne bi smela preseči 4,4 %, kot je izraženo v tem priporočilu. To bo prispevalo tudi k znižanju osnovne inflacije, ki je precej nad povprečjem Unije in bi lahko, če bo stalna, privedla do zmanjšanja konkurenčnosti, in k zaščiti zunanjšega položaja. Hkrati bi bilo treba postopoma odpraviti preostale energetske podpirne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 1,2 % BDP v letu 2023), odvisno od razvoja energetskega trga in začeni z najmanj ciljno usmerjenimi ukrepi, s tem povezane prihranke pa bi bilo treba uporabiti za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Po ocenah Komisije bi to privedlo do rasti neto primarnih odhodkov, ki je nižja od priporočene za leto 2024.

---

¹⁴ Člen 5 Uredbe (ES) št. 1466/97 zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

¹⁵ Neto primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov ter brez odhodkov za obresti in odhodkov za ciklično brezposelnost.

- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 7,0 %, kar je nad priporočeno stopnjo rasti. Prilagoditev, predvidena v spomladanski napovedi Komisije 2023, je manjša od prihrankov zaradi popolne postopne odprave energetskih podpornih ukrepov, kar je posledica večjih odhodkov za vmesno potrošnjo in bruto investicije v osnovna sredstva ter pričakovane postopne odprave začasnih nepričakovanih dobičkov in sektorskih davkov.
- (26) Glede na konvergenčni program za leto 2023 naj bi se javne naložbe zmanjšale s 5,1 % BDP v letu 2023 na 3,7 % BDP v letu 2024. Nižje naložbe odražajo nižje nacionalno financirane naložbe in nižje naložbe, ki jih financira Unija.
- (27) V konvergenčnem programu za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2027. V skladu s konvergenčnim programom za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država postopno zmanjšal na 1,9 % BDP v letu 2025, 1,4 % v letu 2026 in 0,9 % v letu 2027. Primanjkljaj sektorja država naj bi zato v programskem obdobju ostal pod 3 % BDP. V skladu s konvergenčnim programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 66,7 % konec leta 2024 na 56,3 % do konca leta 2027.

(28) Denarna in fiskalna politika ter politika gospodarskega razvoja so se na nedavne gospodarske izzive odzvale neuskklajeno, kar je oslabilo učinkovitost splošnega odziva politik. Denarna politika se je v letu 2021 začela zaostroovati, vendar se je fiskalna ekspanzija nadaljevala do začetka leta 2022. Namen več začasnih ukrepov politike, uvedenih od leta 2021, je ohraniti kupno moč gospodinjstev na način, ki ni ciljno usmerjen, in sicer s cenovnimi in obrestnimi kapicami ter fiskalno dragimi subvencijami za energijo. Cenovne kapice so bile uvedene za motorna goriva in nekatera osnovna živila. Obrestne kapice so bile uvedene za hipoteke s spremenljivo obrestno mero, posojila malim in srednjim podjetjem, nekatera študentska posojila in velike bančne depozite. Večina navedenih ukrepov naj bi prenehala veljati leta 2023. Stroške ukrepov so večinoma nosila podjetja in finančni sektor, in sicer v obliki višjih posrednih davkov, njihovi učinki izkrivljanja pa so prispevali k nižji domači proizvodnji in višjim cenam izdelkov, na katere kapice ne vplivajo neposredno. Oviral so tudi prilagajanje povpraševanja novemu gospodarskemu okolju. Politike gospodarskega razvoja temeljijo na shemah subvencioniranih posojil za pomoč podjetjem pri prilagajanju na gospodarske šoke. Februarja 2023 se je začela izvajati obsežna shema subvencioniranih posojil s fiksnimi obrestnimi merami za podporo podjetjem, ki se soočajo z naraščajočimi stroški energije. Cenovne in obrestne kapice ter subvencionirana posojila so spodkopavali prizadevanja denarne politike za znižanje inflacije, med drugim so zmanjševali učinkovitost instrumentov centralne banke. Evropska centralna banka je ugotovila, da nekateri regulativni ukrepi, vključno z obrestnimi kapicami za bančne depozite, ovirajo izvajanje učinkovite denarne politike.

- (29) Zaradi pomanjkljivosti pri načrtovanju in izvrševanju proračuna se je povečala ekspanzivna pristranskost fiskalne politike, tako da so prispevale k številnim sedanjim makroekonomskim izzivom Madžarske. Od leta 2016 se je zaradi zelo zgodnjega sprejemanja letnih proračunov zmanjšala kakovost makroekonomskih in proračunskih napovedi. Različna pravila o prožnosti proračuna in velike proračunske rezerve so omogočili večjo diskrecijsko porabo, kar je še povečalo procikličnost fiskalne politike. *Ad hoc* odločitve o porabi so bile pogosto sprejete ob koncu proračunskega leta ali pa so se skozi vse leto sprejemale z vladnimi odloki brez ustreznega parlamentarnega nadzora in javnega posvetovanja, s čimer se je zmanjšala proračunska transparentnost. Nacionalni proračunski okvir ni preprečil visokih javnih primanjkljajev, ki so posledica pomanjkljivosti v zasnovi domačih fiskalnih pravil, vključno s pravilom glede dolga s procikličnimi značilnostmi, pomanjkljivega izvrševanja srednjeročnega proračunskega načrtovanja, ki ga dodatno spodkopavajo posebne določbe ureditve „stanj nevarnosti“, ter omejene vloge in virov nacionalnega fiskalnega sveta. Zaradi omejenih pooblastil in virov nacionalnega fiskalnega sveta je omejena njegova učinkovitost pri usmerjanju javnih razprav o fiskalnih vprašanjih.
- (30) Cene stanovanjskih nepremičnin so se na Madžarskem v zadnjem desetletju močno zvišale, ponudba stanovanj pa ostaja omejena. K nedavnemu zvišanju cen prispevajo slabo ciljno usmerjene sheme subvencioniranja za nakup stanovanjskih nepremičnin, saj so te na voljo tudi gospodinjsvom z višjimi dohodki, ki že imajo stanovanje. Podobno niso ciljno usmerjene subvencije za gradnjo stanovanjskih nepremičnin, vključno z nepovratnimi sredstvi, subvencioniranimi posojili in ugodnejšimi stopnjami DDV.

(31) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. V skladu s členom 14(6) Uredbe (EU) 2021/241 je Madžarska izrazila namero, da v okviru mehanizma zaprosi za 6 600 000 000 EUR dodatne podpore v obliki posojila. Hiter začetek izvajanja načrta za okrevanje in odpornost je bistven zaradi začasne narave mehanizma, ki se bo izvajal do leta 2026. Enako pomembno je, da Madžarska zagotovi ustrezno upravno zmogljivost za izpolnitev zavez iz načrta za okrevanje in odpornost. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Madžarske na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik. Pri izvajanju madžarskega načrta za okrevanje in odpornost je prišlo do znatnih zamud, ker je bil izvedbeni sklep Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Madžarsko odobren pozno, in sicer komaj decembra 2022. Za hitro in dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost bi bilo treba izpolniti 27 mejnikov, povezanih s krepitvijo neodvisnosti sodstva in zagotovitvijo zaščite finančnih interesov Unije. Plačila v okviru načrta za okrevanje in odpornost niso mogoča, dokler se ti mejniki ne izvedejo v celoti in pravilno. Nepovratna sredstva, dodeljena Madžarski v okviru načrta REPowerEU, znašajo 701,6 milijona EUR. Madžarska namerava nepovratna sredstva v okviru načrta REPowerEU in dodatna posojila uporabiti za naložbe, povezane z energijo.

- (32) Komisija je vse programske dokumente Madžarske za kohezijsko politiko odobrila leta 2022. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoveženega teritorialnega razvoja na Madžarskem.
- (33) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Madžarska sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z revščino, konkurenco na trgu dela na področju storitev in energijo.
- (34) Čeprav so se splošni kazalniki revščine v zadnjem desetletju izboljšali, se je relativni položaj nekaterih prikrajšanih skupin, kot so gospodinjstva z nizkimi dohodki, otroci, invalidi, Romi in ljudje, ki živijo v odročnih podeželskih naseljih, poslabšal. Stopnja hude materialne in socialne prikrajšanosti je med najvišjimi v Uniji, pri čemer obstajajo znatne razlike med regijami. Zlasti visoka je med otroki in Romi. Prikrajšane skupine se soočajo s težavami pri dostopu do ustrezne socialne pomoči, izobraževanja, zdravstvenega varstva in storitev na področju iskanja zaposlitve. Gospodinjstva brez rednih dohodkov se soočajo z vse šibkejšo socialnovarstveno mrežo. Za davčni sistem je značilna nesorazmerna obremenitev delavcev z nižjimi dohodki. Glavni viri dohodka gospodinjstev z nizkimi dohodki v zadnjem desetletju ne dohajajo življenjskih stroškov. Ustreznost minimalnega dohodka je med najnižjimi v Uniji. Nedavna zvišanja cen energije in hrane nesorazmerno obremenjujejo osebe z nizkimi dohodki, podporni ukrepi pa večinoma niso ciljno usmerjeni. Z nedavno spremembo zakonodaje o socialni zaščiti se je zmanjšala odgovornost države za zagotavljanje socialnega varstva.

- (35) Skupna stopnja delovne aktivnosti je razmeroma visoka, vendar se nekatere prikrajšane skupine, kot so Romi, nizko usposobljene osebe, ženske z obveznostmi oskrbe in invalidi, soočajo s težavami pri vstopanju na odprti trg dela zaradi pomanjkljivosti v izobraževanju, usposabljanju in sistemih socialne pomoči ter podpornih strukturah za iskalce zaposlitve. Vrzeli v stopnji delovne aktivnosti nizko usposobljenih oseb, Romov in invalidov so še vedno velike. Vsaka peta ženska, ki išče plačano zaposlitev, je izključena s trga dela, ker morajo skrbeti za invalidne otroke ali vzdrževane osebe. Koristi učinkovitih aktivnih ukrepov trga dela in dostop do teh ukrepov za prikrajšane skupine so nezadostni. Denarno nadomestilo za brezposelnost se izplačuje tri mesece, medtem ko je na podlagi podatkov iz ankete o delovni sili iz leta 2022 brezposelnost v povprečju trajala 9,4 meseca. Štiri od desetih prijavljenih brezposelnih oseb niso upravičene do nadomestila. Dolgo povprečno obdobje prijave kaže na izzive glede zmogljivosti v javni službi za zaposlovanje. Delež iskalcev zaposlitve z nizko ravno osnovnih spretnosti je več kot dvakrat večji od nacionalnega povprečja. Delež odraslih, ki se izobražujejo, je še vedno majhen, zlasti med nizko usposobljenimi in brezposelnimi.
- (36) Socialni dialog ostaja med najšibkejšimi v Uniji in se v zadnjem času še poslabšuje. Osrednji tristranski organ deluje predvsem kot forum za izmenjavo informacij in za posvetovanje, pri čemer nima formalnega pravnega okvira in ne zagotavlja smiselnega dialoga, razen pri določanju minimalne plače. Čeprav je pomanjkanje učiteljev vse večji izziv, je bila z novimi pravnimi določbami omejena njihova pravica do kolektivnega ukrepanja, povečala pa se je možnost delodajalcev, da retroaktivno odpustijo učitelje, ki so sodelovali pri izražanju državljanske nepokorščine, da bi protestirali proti delovnim pogojem. Nedavne reforme, uvedene brez smiselnega dialoga z ustreznimi sindikati, so negativno vplivale na delovne pogoje in oslabile samozastopanje zdravstvenih delavcev.

(37) Nedavno je prihajalo tudi do javnega vmešavanja v več trgov, kar je oslabilo pravno varnost. Takšno poseganje je običajno odvrnilo ali omejilo naložbe Unije in tuje naložbe na nekaterih trgih, kar je dejansko omogočilo nakupe podjetij s strani tako podjetij v državni lasti kot zasebnih družb, ki so tesno povezane z vlado. Resno tudi vpliva na načeli enotnega trga in pravne države, pri čemer omejuje možnosti za trajnostno gospodarsko rast. Posamezne družbe in panoge so na primer obravnavane diskriminatorno, in sicer s prilagojenimi davki, cenovnimi kapicami in predpisi, uvedenimi na hitro in brez predhodnega posvetovanja. Vlada od leta 2020 za uvedbo takih ukrepov uporablja tudi izredna pooblastila v okviru „stanja nevarnosti“. Proračunski prihodki iz davkov za posamezne sektorje so znatni. Vlada je na primer nedavno uvedla upravne cenovne kapice in 90-odstotni davek na dobiček v proizvodnji cementa in keramičnih materialov. To so panoge z visoko stopnjo tujega lastništva. Decembra 2022 je vlada nenadoma zvišala davek za zavarovalniške in farmacevtske družbe. Bankam je bila naložena kapica za prilagodljive hipotekarne obrestne mere, ki je vplivala na njihovo posojilno sposobnost in dobičkonosnost. Na nekatera podjetja, zlasti na področju maloprodaje in prevoza, se je neupravičeno pritiskalo s selektivnimi in samovoljnimi upravnimi pregledi, globami in odvzemi dovoljenj. Zdi se, da ni učinkovitih pravnih sredstev zoper samovoljne ukrepe, ki jih sprejemajo organi. Maloprodajni sektor se še vedno sooča z nepredvidljivimi predpisi. Pogoji za izdajo dovoljenja za ustanovitev ali spremembo trgovin, večjih od 400 kvadratnih metrov, se zdijo nepregledni, dostopnost sodnega nadzora pa je vprašljiva. Davek za maloprodajni sektor nesorazmerno bremeni večja podjetja, katerih sedež ni na Madžarskem. Vlada svoja pooblastila pogosto uporablja za izvzetje transakcij iz nadzora nad združitvami.

Posledice takih transakcij za gospodarstvo, konkurenco in enotni trg se ne ocenjujejo. Merila za izvzetja niso določena pregledno, poleg tega ne obstaja formalni postopek za izpodbijanje teh meril ali zadevne odločitve. Zaradi takega poseganja se je v škodo tujega lastništva povečalo državno ali državi naklonjeno domače lastništvo na področju bančništva, telekomunikacij, javnih služb, medijev ter televizijskega in radijskega oddajanja. Glede na napovedi članov vlade je mogoče podobne transakcije pričakovati v zavarovalniškem, maloprodajnem in prometnem sektorju, zlasti v zvezi z letališčem v Budimpešti. Zmanjšana prisotnost tujega kapitala ter tehničnega znanja in izkušenj, zlasti v industrijah z visoko dodano vrednostjo, kot sta bančništvo in telekomunikacije, bi lahko omejila priložnosti Madžarske za rast produktivnosti in inovacije.

(38) Mešanica virov energije Madžarske sloni na nafti in plinu, vsak od njiju pa predstavlja približno tretjino skupne porabe energije. Delež jedrskih in obnovljivih virov energije znaša 15 % oziroma približno 14 %. Madžarska je pri fosilnih gorivih in jedrski energiji še naprej močno odvisna od Rusije, njena prizadevanja, da bi prekinila odvisnost od Rusije, pa so počasna. Uvoz iz Rusije pokriva tri četrtine domače porabe plina. Madžarska je leta 2021 z družbo Gazprom podpisala dolgoročni sporazum o oskrbi s plinom, aprila 2023 pa je bil izpogajan amandma k temu sporazumu, v katerem je navedena možnost dodatnih količin. Za zmanjšanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv bodo potrebni znatni dodatni ukrepi, zlasti za okrepitev sodelovanja s sosednjimi državami, po potrebi tudi na področju infrastrukture, da se zagotovi dostop do alternativnih virov fosilnih goriv. Z elektrifikacijo in predvidenimi naložbami v energetske intenzivne industrije se bo povečala potreba po proizvodnji električne energije. Kljub znatnemu povečanju zmogljivosti za proizvodnjo sončne energije v zadnjih letih je delež zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov še vedno med najmanjšimi v Uniji. Postavitev polj vetrnih elektrarn je ustavljena in naj bi se nadaljevala po odpravi pravnih omejitev. Geotermalna energija je premalo izkoriščena. Pogosto spreminjajoče se regulativno okolje prinaša več izzivov za razvoj energije iz obnovljivih virov. Poleg tega omejitve zmogljivosti omrežja za prenos električne energije ustvarjajo znatno ozko grlo za priključitev obnovljivih virov energije na omrežje, pomanjkanje prožnih rešitev na strani povpraševanja in ponudbe ter omejena vloga odjemalcev pa znatno omejujeta razvoj proizvodnje čiste električne energije iz obnovljivih virov. Neoptimalna vključitev v izravnalni trg Unije predstavlja tudi zamujeno priložnost za optimizacijo omrežja z dodatno zmogljivostjo za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov.

- (39) Madžarska ima velik potencial na področju energetske učinkovitosti, zlasti v stanovanjskih stavbah. Poraba zemeljskega plina na Madžarskem se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 20 % v primerjavi s povprečno porabo plina v enakem obdobju v prejšnjih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja iz Uredbe Sveta (EU) 2022/1369¹⁶, tudi zaradi ukrepov v javnem sektorju in spremembe sistema cenovnih kopic za energijo, ki se uporablja za gospodinjstva. Madžarska naj si prizadeva za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2023/706¹⁷. Kljub nedavnim spremembam pa obstoječi sistem upravnih cen energije še vedno ne omogoča, da bi cenovni signali delovali pravilno in ustvarjali zadostne spodbude za varčevanje z energijo. Zamejitve cen se enotno uporabljajo za vsa gospodinjstva. Do subvencionirane upravne cene so upravičena tudi gospodinjstva z visokimi dohodki, medtem ko družine z nizkimi dohodki pogosto živijo v energetske manj učinkovitih domovih. S ciljno usmerjenimi shemami za gospodinjstva z nizkimi dohodki bi se učinkoviteje podprla ranljiva gospodinjstva in ustvarili prihranki energije.
- (40) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, med drugim v proizvodnji ter pri namestitvi in vzdrževanju neto ničelnih tehnologij, je ovira pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. Leta 2022 se je v zvezi z Madžarsko poročalo o pomanjkanju delovne sile za 31 poklicev, ki zahtevajo posebne spretnosti ali znanje za zeleni prehod. Hkrati se je udeležba delavcev v usposabljanju v energetske intenzivnih industrijah znatno zmanjšala in je zdaj pod povprečjem Unije.

---

¹⁶ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

¹⁷ Uredba Sveta (EU) 2023/706 z dne 30. marca 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2022/1369 glede podaljšanja obdobja zmanjšanja povpraševanja pri ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu ter okrepitve poročanja in spremljanja njihovega izvajanja (UL L 93, 31.3.2023, str. 1).

- (41) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil konvergenčni program za leto 2023, njegovo mnenje¹⁸ pa je izraženo v priporočilu 1.
- (42) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda in te ocene Komisije preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in konvergenčni program za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z zelo močnimi cenovnimi pritiski ter potrebami po zunanjem in državnem financiranju. Priporočili 2 in 4 prispevata k obravnavanju priporočila 1 –

---

¹⁸ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Madžarska v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo;

zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 4,4 %¹⁹;

ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda;

v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo večjo trajnostno rast, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

si prizadeva za učinkovito usklajevanje in jasno razmejitev makroekonomskih politik, da zagotovi fiskalno in zunanjo vzdržnost; postopno odpravi cenovne in obrestne kapice, da se zmanjšajo učinki izkrivljanja in olajša nemoten prenos denarne politike; ciljno usmerja podporne ukrepe v stanovanjskem sektorju na gospodinjstva z nizkimi dohodki; okrepi srednjeročni proračunski okvir, uskladi pripravo letnih proračunov s proračunskim letom in omeji diskrecijo pri izvrševanju letnih proračunov;

---

¹⁹ Kar po ocenah ustreza letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,5 % BDP za leto 2024, kot je opisano v uvodni izjavi 24.

2. nujno izpolni zahtevane mejnike in cilje, povezane s krepitvijo neodvisnosti sodstva in zagotovitvijo zaščite finančnih interesov Unije, da se omogoči hitro in dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost; hitro dokonča poglavje REPowerEU, da bi se lahko čim prej začelo izvajati; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;
3. izboljša ustreznost sistema socialne pomoči, vključno z denarnimi nadomestili za brezposelnost; izboljša dostop do učinkovitih aktivnih ukrepov trga dela, zlasti možnosti izpopolnjevanja za najbolj prikrajšane skupine, in zagotovi učinkovit socialni dialog; izboljša regulativni okvir in konkurenco na področju storitev, tako da v skladu z načeli enotnega trga in pravne države prepreči selektivno in samovoljno upravno poseganje in uporabo prilagojene zakonodaje, ki posameznim podjetjem zagotavlja neupravičeno prednost ali jih postavlja v slabši položaj, izvaja sistematičen nadzor konkurence v zvezi s poslovnimi transakcijami, uporabo nujnih ukrepov pa zmanjša na nujno potrebne;

4. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv s pospešitvijo uvajanja obnovljivih virov energije, vključno z vetrno energijo, geotermalno energijo in trajnostnim biometanom, zlasti z racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj, pri tem pa redno izvaja presoje vplivov na okolje, ter z ustvarjanjem podpornega in predvidljivega regulativnega okolja; postopno odpravi subvencije za fosilna goriva; reformira pravila o izravnalnem trgu energije in določanje tarif, da se omogočita povračilo stroškov in optimalna uporaba omrežja; po potrebi nadgradi elektroenergetsko infrastrukturo, vključno z zmogljivostmi omrežij in shranjevanja; diverzificira uvoz fosilnih goriv, da znatno zmanjša odvisnost od Rusije, med drugim z okrepitevijo sodelovanja z drugimi državami članicami, po potrebi tudi na področju infrastrukture; izboljša energetska učinkovitost, zlasti v stavbah, in nadaljuje prizadevanja za zmanjšanje skupne porabe plina; prilagodi sedanji sistem reguliranih cen energije, da se spodbudi varčevanje z energijo, hkrati pa se gospodinjstvom z nizkimi dohodki zagotovi ciljno usmerjena podpora; okrepi prizadevanja politik, namenjena zagotavljanju in pridobivanju spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica
